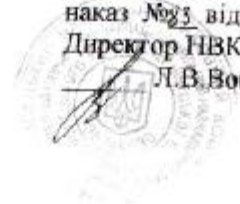

Погоджено
рішення педагогічної ради
протокол № 1 від 31.08.2020

Затверджено
наказ № 3 від 31.08.2020
Директор НВК
Л.В.Вовчук

Освітня програма
закладу дошкільної освіти
Грушовецького НВК
на 2020/2021 навчальний рік

Зміст

Вступ.

Розділ I. Загальний обсяг навантаження та очікувані результати навчання (набуті компетентності)

Розділ II. Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх ліній, логічна послідовність їх реалізації

Розділ III. Форми організації освітнього процесу

Розділ IV. Система внутрішнього забезпечення якості освіти

Вступ

Згідно зі статтею 23 Закону України «Про дошкільну освіту» ЗДО «Сонечко» спрямовує діяльність на забезпечення всебічного розвитку дитини дошкільного віку відповідно до її задатків, нахилів, здібностей, індивідуальних, психічних та фізичних особливостей, культурних потреб; формування у дитини дошкільного віку моральних норм, набуття нею життєвого соціального досвіду.

Освітня програма ЗДО «Сонечко» на 2020/2021 навчальний рік розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та згідно з Базовим компонентом дошкільної освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 615 від 22.05.2012 року.

Освітня програма окреслює підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення вихованцями обов'язкових результатів навчання (набуття компетентностей), визначених Базовим компонентом дошкільної освіти.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навантаження та очікувані результати навчання (набуті компетентності);
- перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх ліній, логічну послідовність їх реалізації;
- форми організації освітнього процесу;
- систему внутрішнього забезпечення якості освіти.

Зміст освітньої програми передбачає:

- формування основ соціальної адаптації та життєвої компетентності дитини;
- виховання елементів природо доцільного світогляду, розвиток позитивного емоційно-ціннісного ставлення до довкілля;
- утвердження емоційно-ціннісного ставлення до практичної та духовної діяльності людини;
- розвиток потреби в реалізації власних творчих здібностей.

Розділ І.

Загальний обсяг навантаження та очікувані результати навчання (набуття компетентностей)

Освітній процес у ЗДО «Сонечко» будується на відповідному програмно-методичному забезпеченні та представляє єдиний комплекс освітніх компонентів для досягнення вихованцями результатів навчання (набуття компетентностей), визначених Базовим компонентом дошкільної освіти, чинними освітніми комплексними та парціальними програмами, рекомендованими Міністерством освіти і науки України.

Згідно з рішенням педагогічної ради НВК освітній процес у закладі здійснюватиметься за Освітньою програмою для дітей від 2 до 7 років «Дитина» (наук. кер. проекту – Огнев'юк В.О., авт. колектив – Беленька Г.В., Богініч О.Л., Богданець-Білокаленко Н.І. та ін.).

З метою реалізації Базового компонента дошкільної освіти, вищезазначених освітніх програм та відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2015 року № 446 «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності» у 2020/2021 навчальному році в закладі дошкільної освіти загальний обсяг тижневого навантаження за віковими групами становитиме:

Орієнтовні види діяльності за освітніми лініями	Орієнтовна кількість занять на тиждень за віковими групами			
	Різновікова			старша (від 5 до 6 років)
	(від 2 до 3 років)	(від 3 до 4 років)	(від 4 до 5 років)	
Ознайомлення із соціумом	1	2	2	3
Ознайомлення з природним довкіллям	1	1	1	2
Художньо-продуктивна діяльність (музична, образотворча, театральна тощо)	4	4	5	5
Сенсорний розвиток	2	–	–	-
Логіко-математичний розвиток	-	1	1	2
Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування	2	3	3	3
Здоров'я та фізичний розвиток	2	3	3	3
Загальна кількість занять на тиждень	10	11	12	15
Максимальна кількість занять на тиждень	10	14	16	20
Максимально допустиме навчальне навантаження на тиждень на дитину (в астрономічних годинах)	1,4	3,5	5,3	8,3

Години, передбачені для фізкультурних занять, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження на дітей.

Навчальне навантаження: тривалість проведення занять – спеціально організованих форм освітнього процесу, що відповідають віковим можливостям вихованців згідно із санітарним законодавством.

Тривалість одного заняття:

у різновіковій:

- від 2 до 3 років – до 10 хвилин;
- від 3 до 4 років – не більше 15 хвилин;
- від 4 до 5 років – 20 хвилин;
- у старшій групі – 25 хвилин.

Максимально допустима кількість занять у першій половині дня у різновікових групах не перевищує трьох організованих навчальних занять. У середині та наприкінці занять, що потребують високого інтелектуального напруження чи статичної пози дітей, будуть проводитися фізкультурні хвилинки.

Тривалість перерв між заняттями становитиме не менше 10 хвилин.

Заняття, які потребують підвищеної пізнавальної активності, проводитимуться переважно в першу половину дня та у дні з високою працездатністю (вівторок, середа). Такі заняття будуть поєднуватися та чергуватися із заняттями з музичного виховання та фізкультури.

Реалізації освітньої програми сприяє проведення інтегрованих занять. Тривалість інтегрованого заняття може дещо збільшуватись за рахунок постійної зміни різних видів дитячої діяльності (на 5, 10, 15 хвилин відповідно в різновікових групах).

Щоденно проводиться одне інтегроване заняття для закріплення набутих дітьми знань і вмінь у різних видах їх діяльності протягом дня. При цьому забезпечуються нормативні вимоги до тривалості статичного навантаження у положенні сидячи на одному занятті, а саме: різновікової – від 2 до 3 років – 15 хвилин, від 3 до 4 років – 15 хвилин, від 4 до 5 років – 20 хвилин, старшої – 25 хвилин.

Заняття з фізичної культури й музичного виховання інтеграції не підлягають.

Виконання домашніх завдань від дітей педагогами закладу дошкільної освіти не вимагається.

Організоване навчання у формі фізкультурних занять проводиться із різновікових групах. Визначаючи обсяг рухової активності дітей, враховується стан їхнього здоров'я та психофізіологічні особливості. Тривалість занять для дітей у віці від 2 до 3 років – 15 хвилин; від 3 до 5 років – 20-25 хвилин; від 5 до 6 років – 25-30 хвилин.

Фізкультурні заняття для дітей дошкільного віку проводять не менше трьох разів на тиждень. Форма та місце проведення занять визначаються педагогом залежно від поставленої мети, сезону, погодних умов та інших факторів.

Зміст освітнього процесу в закладі у 2020/2021 навчальному році спрямований на формування та розвиток компетентностей вихованців відповідно до освітніх ліній Базового компонента:

Освітня лінія	Зміст освітнього процесу
Особистість дитини	<p>Передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - формування позитивного образу «Я», створення бази особистісної культури дитини, її активної життєдіяльності; - виховання в дитини позитивного ставлення до своєї зовнішності, формування основних фізичних якостей, рухових умінь, культурно-гігієнічних, оздоровчих навичок та навичок безпечної життєдіяльності. На кінець дошкільного періоду життя в дитини мають бути сформовані базові якості особистості: довільність, самостійність і відповідальність, креативність, ініціативність, свобода поведінки і безпечність, самосвідомість, самоставлення, самооцінка.
Дитина в соціумі	<p>Передбачає:</p> <p>формування у дітей навичок соціально визнаної поведінки, вміння орієнтуватись у світі людських взаємин, готовності співпереживати та співчувати іншим. Завдяки спілкуванню з дорослими, як носіями суспільно-історичного досвіду людства, в дитини з'являються інтерес та вміння розуміти інших, долучатися до спільної діяльності з однолітками та дорослими, об'єднувати з ними свої зусилля для досягнення спільного результату, оцінювати власні можливості, поважати бажання та інтереси інших людей. Взаємодія з іншими людьми є своєрідним видом входження дитини в людський соціум, що вимагає уміння узгоджувати свої інтереси, бажання, дії з іншими членами суспільства</p>

Дитина в природному довкіллі	Містить доступні дитині дошкільного віку уявлення про природу планети Земля та Всесвіт, розвиток емоційно-ціннісного та відповідального екологічного ставлення до природного довкілля. Природнича освіченість передбачає наявність уявлень дитини про живі організми і природне середовище, багатоманітність явищ природи, причинно-наслідкові зв'язки у природному довкіллі та взаємозв'язок природних умов, рослинного і тваринного світу, позитивний і негативний вплив людської діяльності на стан природи. Ціннісне ставлення дитини до природи виявляється у її природодоцільній поведінці: виважене ставлення до рослин і тварин; готовність включатись у практичну діяльність, що пов'язана з природою; дотримання правил природокористування.
Мовлення дитини	<p>Передбачає:</p> <p>засвоєння дитиною культури мовлення та спілкування, елементарних правил користування мовою у різних життєвих ситуаціях. Оволодіння мовою як засобом пізнання і способом специфічно людського спілкування є найвагомим досягненням дошкільного дитинства. Мова виступає «каналом зв'язку» для одержання інформації з немовних сфер буття, засобом пізнання світу від конкретно-чуттєвого до понятійно-абстрактного. Мовленнєве виховання забезпечує духовно-емоційний розвиток дитини через органічний зв'язок із національним вихованням. Мовленнєва діяльність дітей дошкільного віку складається із різних видів говоріння та слухання, під час якої формуються мовленнєві вміння і навички. Вивчення української мови в дошкільних навчальних закладах національних спільнот передбачає залучення дітей інших національностей, які є громадянами України, до оволодіння українською мовою як державною на рівні вільного спілкування з іншими дітьми і дорослими, виховання інтересу та позитивного ставлення до української мови.</p>
Дитина в світі культури	<p>Передбачає:</p> <p>формування почуття краси в її різних проявах, ціннісного ставлення до змісту предметного світу та світу мистецтва, розвиток творчих здібностей,</p>

	<p>формування елементарних трудових, технологічних та художньо-продуктивних навичок, самостійності, культури та безпеки праці. Результатом оволодіння дитиною різними видами предметної та художньої діяльності є сформоване емоційно-ціннісне ставлення до процесу та продуктів творчої діяльності, позитивна мотивація досягнень; здатність орієнтуватися в розмаїтті властивостей предметів, розуміти різні способи створення художніх образів, виявляти інтерес до об'єктів, явищ та форм художньо-продуктивної діяльності, а також оволодіння навичками практичної діяльності, культури споживання.</p>
Гра дитини	<p>Передбачає:</p> <p>розвиток у дітей творчих здібностей, самостійності, ініціативності, організованості в ігровій діяльності та формування у них стійкого інтересу до пізнання довкілля і реалізації себе в ньому. Гра забезпечує задоволення ігрових уподобань кожної дитини, сприяє виникненню дружніх, партнерських стосунків та ігрових об'єднань за інтересами, спонукає до обміну думками, оцінювання себе й інших, заохочує до імпровізації, висловлювання власних оцінно-етичних суджень.</p>
Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі	<p>Передбачає:</p> <p>сформованість доступних для дитини дошкільного віку уявлень, еталонів, що відображають ознаки, властивості та відношення предметів і об'єктів довколишнього світу. Показником сформованості цих уявлень є здатність дитини застосовувати отримані знання у практичній діяльності (ігрова, трудова, сенсорно-пізнавальна, математична тощо), оволодіння способами пізнання дійсності, розвиток у неї наочно-дієвого, наочно-образного, словесно-логічного мислення. Сенсорно-пізнавальна освітня лінія спрямована на інтеграцію змісту дошкільної освіти, формування у дітей пошуково-дослідницьких умінь, елементарних математичних уявлень, цілісної картини світу, компетентної поведінки в різних життєвих ситуаціях.</p>

Реалізуючи вищезазначений зміст освітнього процесу, вихователі забезпечують досягнення очікуваних результатів навчання, визначених у

освітній програмі для дітей від 2 до 7 років «Дитина» (наук. кер. проекту – Огнев'юк В.О., авт. колектив – Беленька Г.В., Богінч О.Л., Богданець-Білоskalенко Н.І. та ін.).

Розділ II.

Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх ліній, логічна послідовність їх реалізації

Відповідно до Базового компоненту дошкільної освіти у ЗДО «Сонечко» визначено зміст і структуру освітнього процесу за інваріантною складовою.

Інваріантна складова змісту дошкільної освіти сформована на державному рівні і є обов'язковою. Інваріантну частину змісту освіти систематизовано відповідно до Базового компонента дошкільної освіти за освітніми лініями: «Особистість дитини», «Дитина в соціумі», «Дитина в природному довкіллі», «Дитина у світі культури», «Гра дитини», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Мовлення дитини». У закладі забезпечується неперервність змісту освітніх ліній, а також наступність дошкільної та початкової ланок. Виключення з інваріантної частини будь-якої з освітніх ліній порушує цілісність розвитку дитини на рівні дошкільної освіти і наступність її в початковій школі.

Організація життєдіяльності дітей з урахуванням освітніх ліній, що включені до інваріантної дає змогу забезпечити належний рівень соціально-особистісного розвитку дітей дошкільного віку в структурі неперервної освіти.

Дотримання змісту, взаємозв'язку та логічної послідовності реалізації освітніх ліній Базового компоненту забезпечується та відображається у плануванні педагогів закладу.

З метою підвищення якості освітнього процесу у 2020/2021 навчальному році в закладі використовуватимуться інноваційні педагогічні технології, а саме:

Назва групи	Інноваційна технологія	Автор
«Сонечко»	Використання коректурних таблиць	Н.В. Гавриш
	Методика використання схем-моделей у лексико-граматичній роботі	К. Л. Крутій
	Розвиваючі ігри Нікітіних: кубики, гра типа «Танграм»	Борис Павлович та Олена Олексіївна Нікітіни
	Технологія «Лічильні палички Кюізенера»	Х.Кюізенаер

Розділ III.

Форми організації освітнього процесу

Відповідно до Закону України «Про дошкільну освіту» освітня програма ЗДО «Сонечко» визначає мету, завдання освітнього процесу на навчальний рік, а також форми його організації.

З метою досягнення очікуваних результатів навчання (набуття компетентностей) у 2020/2021 навчальному році педагогами закладу будуть реалізовуватися різні форми освітнього процесу.

За формами організації проводяться такі типи занять:

- колективні (з усіма дітьми групи);
- індивідуальні (1-4 дошкільнят).

У залежності від основних завдань освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Дитина» та відповідно до змістовних ліній Базового компоненту дошкільної освіти, пріоритетного (гуманітарного) напрямку у всіх вікових групах організовуються такі види занять:

- заняття із засвоєння дітьми нових знань;
- заняття із закріплення і систематизації досвіду дітей;
- контрольні заняття;
- комплексні;

З метою забезпечення наступності з початковою ланкою освіти поширеним типом занять у поточному навчальному році у групах будуть інтегровані заняття у рамках блочно-тематичної організації освітнього процесу. Види інтегрованих занять:

- соціально-природознавчої тематики;
- з пріоритетом інтелектуально-мовленнєвих завдань;
- з пріоритетом логіко-математичних завдань;
- заняття художнього циклу.

Інтеграція сприяє значному скороченню організованих форм навчальної діяльності (занять) та істотно знижує навчальне навантаження на дітей.

Безперервна безпосередньо освітня діяльність у групах планується як у I так і в II половині дня відповідно до розкладу занять на тиждень. У другій половині дня плануються заняття з художньо-продуктивної діяльності. Весь освітній процес організовується диференційовано з урахуванням віку і індивідуальних особливостей дітей.

У закладі дошкільної освіти планування та організація життєдіяльності, у тому числі освітній процес, здійснюється за режимними моментами з урахуванням ліній розвитку, які базуються на інтегрованому підході, що забезпечує змістовну цілісність, системність, послідовність, ускладнення та повторення програмного матеріалу.

Тип заняття обирає та уточнює вихователь самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених в освітніх програмах.

Рівномірно розподіляються види активності за основними видами діяльності протягом дня в залежності від бажань та інтересу дітей. Крім спеціально організованої освітньої діяльності передбачається самостійна діяльність дітей:

- ігри (дидактичні, сюжетно-рольові, рухливі, театралізовані, ігри з піском та водою та ін.);
- спостереження;
- пошуково-дослідницька діяльність;
- самостійна художня діяльність тощо.

За планом вихователі здійснюють індивідуальну роботу з дітьми.

Фізичне виховання дітей передбачає проведення:

- ранкової гімнастики;
- гімнастики пробудження;
- занять фізичною культурою;
- рухливих ігор та ігор спортивного характеру;
- загартування;
- фізкультурних хвилинок під час занять;
- фізкультурних пауз між заняттями;
- фізкультурних комплексів під час денної прогулянки (пішохідний перехід).

Організоване навчання у формі фізкультурних занять проводиться із різновіковими групами.

Самостійною додатковою організаційною формою освітнього процесу в закладі дошкільної освіти є робота в гуртках за інтересами дітей. Її мета: задовольняти потреби й зацікавленості дитини до певного виду діяльності, розвивати її природні, загальні та спеціальні здібності; активізувати дитячу творчість, своєчасно виявляти обдарованість.

У 2020/2021 навчальному році буде організована робота наступних гуртків:

Вік дітей	К-сть дітей	Назва гуртка	Керівник гуртка	Програма	Завдання гуртка
3-6 років	13	«Пізнайко»	Кривов'яза І.М.	«Україна – моя Батьківщина» (за наук. ред. Рейпольської О.Д., авт.: Каплуновська О.М., Кичата І.І., Палець Ю.М.)	-збагачувати уявлення про рідний край, про національні і державні символи України; - ознайомлювати з українськими традиціями, звичаями, обрядами, мудрістю українського народу; - виховувати повагу до старших,

					чесність, скромність, правдивість, гостинність.
3-6 років	13	«Пізнайко»	Тонієвич М.Є.	«Україна – моя Батьківщина» (за наук. ред. Рейпольської О.Д., авт.: Каплуновська О.М., Кичата І.І., Палець Ю.М.)	-збагачувати уявлення про рідний край, про національні і державні символи України; - ознайомлювати з українськими традиціями, звичаями, обрядами, мудрістю українського народу; - виховувати повагу до старших, чесність, скромність, правдивість, гостинність.
5-6 років	10	«Читайлик»	Тонієвич М.Є., Котик А.І.	«Навчаємось грамоти» (автор Ліхновська І.О.)	- ознайомити дітей з термінами «речення», «склад», «буква»; - дати практичне уявлення про голосні, приголосні звуки мови, ознайомити дітей з їх умовним позначенням; - підготувати руку дитини до безвідривного проведення хвилястих, дугоподібних ліній.

За окремим планом у закладі організується літнє оздоровлення дітей, під час якого освітній процес організується в наступних формах:

- ранкова гімнастика та гімнастика пробудження;
- ходьба по траві, піску, по «доріжці здоров'я», обливання ніг прохолодною водою;
- рухливі та спортивні ігри;
- процедури прийняття сонячних та повітряних ванн;
- екскурсії, цільові прогулянки;
- продуктивні види діяльності;
- ігри з водою, піском;
- конструкторські та творчі ігри;
- пошуково-дослідницька діяльність;

- організація трудової діяльності;
- літературні розваги, конкурси малюнків;
- змагання, різноманітні конкурси, естафети.

Розділ IV.

Система внутрішнього забезпечення якості освіти

Відповідно частини 3 ст. Закону України «Про освіту» у ЗДО «Сонечко» сформовано систему внутрішнього забезпечення якості освіти, яку схвалено педагогічною радою закладу.

У рамках зазначеної системи у 2020/2021 навчальному році будуть здійснені заходи щодо визначення стану забезпечення якості освітнього процесу.

Результати освітньої діяльності педагогів закладу з формування у дітей компетентностей будуть визначатись шляхом проведення моніторингових досліджень:

Назва групи	Форма дослідження	Інструментарій
«Сонечко» (діти віком від 2 до 4 років)	Педагогічна діагностика: моніторинг	- дидактичні ігри та вправи; - розвивальні ігри ; - вивчення листків здоров'я кожної дитини; - спостереження за дітьми (безпосередні, опосередковані)
«Сонечко» (діти віком від 5 до 6 років)	Педагогічна діагностика, моніторинг:	- контрольні та підсумкові заняття; - спостереження за дітьми (безпосередні, опосередковані); - вивчення продуктів праці дошкільнят (малювання, ліплення, аплікації, конструювання, художньої праці, мовленнєвої творчості тощо)

Моніторинг досягнень дітей у всіх вікових групах здійснюється за методичним посібником "Моніторинг досягнень дітей дошкільного віку згідно з Базовим компонентом дошкільної освіти" (за загальною редакцією Т. В. Киричук, О. М. Кулик, Н. М. Шаповал. - Вид. 2-ге, без змін.)

Освітня програма ЗДО «Сонечко» забезпечує досягнення дітьми результатів навчання (набуття компетентностей), визначених Базовим компонентом дошкільної освіти.

Програма виховання і навчання дітей від 2 до 7 років "Дитина"

Освітня програма «Дитина» побудована за лініями Базового компонента дошкільної освіти. У Програмі зміст освітньої роботи з дітьми структурований за принципом інваріативності та варіативності.

В інваріативній частині представлено розділи:

- 1. Особистість дитини**
- 2. Мовлення дитини**
- 3. Дитина в соціумі**
- 4. Гра дитини**
- 5. Дитина в природному довкіллі**
- 6. Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі**
- 7. Дитина у світі культури**

В розділі *«Особистість дитини»* вміщено відомості про вікові особливості психічного розвитку дітей дошкільного віку, а також про зміст роботи із збереження і зміцнення здоров'я та забезпечення повноцінного фізичного розвитку.

Змістова наповненість розділу *«Мовлення дитини»* побудовано з урахуванням особливостей природи мовленнєвої діяльності дітей, що обслуговує всі інші види дитячої діяльності та пов'язана із їхніми щоденними потребами у спілкуванні та взаємодії з оточуючими.

Для дітей раннього віку зміст зазначеного розділу подано за рубриками *«Розвиток розуміння мовлення»* та *«Розвиток активного мовлення»*, що зумовлено особливостями мовленнєвого розвитку дітей третього року життя.

Розподіл освітніх завдань *«Мовлення дитини»* та рубрики *«Навчаємося елементів грамоти»* є умовним. Кожен педагог, плануючи роботу з дітьми, має спиратися не лише на вікові, але й на індивідуальні особливості вихованців, що проявляються в темпі засвоєння дітьми знань та оволодінні мовленнєвими вміннями.

Реалізація завдань мовленнєвого розвитку дітей здійснюється в процесі їх щоденного спілкування з вихователями, батьками та однолітками, інтегруючись у різні види діяльності.

Розділ «Дитина в соціумі» розкриває зміст роботи з ознайомлення дітей із суспільним довкіллям та трудового виховання.

Розділ структуровано за напрямками: *«Предметний світ»* та *«Соціальний світ»*. Відповідно до принципу концентричності знання дітей від I молодшої до старшої групи поступово розширюються й ускладнюються.

У своєму пізнанні дитина рухається від розуміння назв та призначення оточуючих предметів та явищ до розуміння причинно-наслідкових зв'язків у природному та соціальному світі. Результатом взаємодії дитини з предметним та соціальним світом має стати набуття життєвого досвіду, сформоване відповідальне ставлення до життя, що є основою активної громадянської позиції.

У розділі *«Гра дитини»* подано освітні завдання, де автори стоять на позиції, що гра дитини має бути якомога більш вільною від регламентації з боку дорослих та слугувати засобом самовираження й розвитку дитини. В даному розділі представлено сучасну тематику всіх видів ігор, яка відображає набутті дітьми знання з розділів: *«Дитина у природному довкіллі»*, *«Дитина в соціумі»*, *«Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»*, *«Мовлення дитини»*.

У розділі «Дитина у природному довкіллі» висвітлено зміст роботи з формування у дітей знань про об'єкти та явища природи планети Земля, зв'язки і залежності між ними та роль праці у природі, а також наведено завдання про надання дітям початкових уявлень про Космос. У сукупності пропонована інформація має стати основою формування пізнавально-емоційного ставлення та екологічно-доцільної поведінки дітей в природі.

У розділі «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі» відображено зміст роботи з дітьми раннього та дошкільного віку, що спрямована на збагачення їхнього досвіду різноманітними сенсорними враженнями, формування у дітей вмінь орієнтуватися у сенсорних еталонах, їх видах, ознаках, властивостях. Збагачення сенсорного досвіду є базою інтелектуального розвитку дитини, підґрунтям для формування логіко-математичних уявлень, розвитку конструктивних навичок, розширення уявлень про властивості та ознаки предметів.

У розділі «Дитина у світі культури» комплексно представлено зміст образотворчої, музичної, театралізованої та літературної діяльності дітей дошкільного віку. Такий підхід передбачає взаємопов'язаність тем.

У розділі «Діти з особливими освітніми потребами» вказано мету і завдання ЗДО, принципи організації роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в групах з інклюзивною формою навчання, визначено етапи співпраці між вихователями ЗДО і батьками.

Варіативна частина містить такі розділи: «Подорожуємо у світ англійської мови», «Комп'ютерна грамота», «Шахи» та «Хореографія».

Розділи Програми структуровано за віковим принципом:

- I молодша група «Крихітки» (третій рік життя);
- II молодша група «Малята» (четвертий рік життя);
- Середня група «Чомусики» (п'ятий рік життя);
- Старша група «Фантазери-мрійники» (шостий рік життя)
- Старша група «Дослідники» (сьомий рік життя)

Період дошкільного дитинства є надзвичайно важливим для розвитку особистості. Тож, керуючись цим твердженням та за допомогою Програми «Дитина», батьки і педагоги мають створити належні умови для зростання здорової, щасливої, самодостатньої, творчої особистості.